

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ พร้อมคำแปล
๒. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานบวกสาม ครั้งที่ ๑๗ พร้อมคำแปล
๓. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๑๔ พร้อมคำแปล
๔. ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป. ลาว ไทย มาเลเซีย
และสิงคโปร์ พร้อมคำแปล

ด้วย กระทรวงพลังงานขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง (The 38th ASEAN Ministers on Energy Meeting (AMEM) and Associated Meetings) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับประเทศไทย ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานบวกสาม ครั้งที่ ๑๗ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๑๔ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖ และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานกับทบวงการพลังงานหมุนเวียนระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๔ ผ่านระบบการประชุมแบบออนไลน์

๑.๒ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบต่อร่างถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ พร้อมคำแปล ๒) ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานบวกสาม ครั้งที่ ๑๗ พร้อมคำแปล ๓) ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งที่ ๑๔ พร้อมคำแปล ๔) ถ้อยแถลงร่วมของการประชุมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป. ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ พร้อมคำแปล โดยหากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างถ้อยแถลงร่วมดังกล่าว ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงพลังงานดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ผลการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการหารือแนวทางการร่วมมือด้านพลังงานร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กระทรวงพลังงานจึงเห็นสมควรเรียนเสนอต่อ

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงพลังงานขอความอนุเคราะห์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้โปรดเสนอเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบในโอกาสแรกต่อไป

๔. สารสำคัญ

เมื่อวันที่ ๑๙-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบออนไลน์ มี ฯพณฯ เหงียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นประธานเปิดการประชุมได้กล่าวถึงความสำคัญของภาคพลังงานที่มีต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมทั้งความสำคัญของการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและความร่วมมือในภาคพลังงานให้สามารถรองรับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานไปสู่อนาคตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดหลักของการประชุม คือ การเปลี่ยนผ่านพลังงานไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน “Energy Transition toward Sustainable Development” สำหรับการประชุมดังกล่าว มีนายตั้ง ฮอง อัน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้า สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทำหน้าที่ประธานการประชุม และ ดาโต๊ะ เสรี เซเตีย ดร. อวัง ฮาจิ มัด สุนี บิน ฮาจิ มุด ฮุซเซน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของบรูไนดารุสซาลาม ทำหน้าที่รองประธาน โดยมีผลการประชุมดังกล่าว ดังนี้

๔.๑ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ (The 38th ASEAN Ministers on Energy Meeting and Associated Meetings: the 38th AMEM) ที่ประชุมได้รับทราบผลการดำเนินการสำคัญที่ผ่านมาและได้รับรองแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียน ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๘ โดยมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

(๑) การเชื่อมโยงโครงข่ายสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG)

ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าในภูมิภาคในระดับทวิภาคีเพื่อทำให้การผลิตไฟฟ้ามีประสิทธิภาพ และรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคต ปัจจุบันการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าในลักษณะสองประเทศภายใต้ APG มีทั้งหมด ๑๖ โครงการ โดยมีโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้วจำนวน ๗,๗๒๐ เมกะวัตต์ ทั้งนี้ อาเซียนอยู่ในระหว่างการศึกษาแผนแม่บทโครงการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าอาเซียน ระยะที่ ๓ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่จะเพิ่มปริมาณพลังงานหมุนเวียนที่จะเข้าไปในระบบกำลังการผลิตไฟฟ้าและรองรับการซื้อขายไฟฟ้าในระดับพหุภาคีในอนาคต นอกจากนี้ ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการขยายโครงการซื้อขายไฟฟ้าพหุภาคีที่สำคัญภายใต้ APG คือ โครงการบูรณาการซื้อขายไฟฟ้าพหุภาคี สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ (Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project: LTMS-PIP)

(๒) การเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียน (Trans ASEAN Gas Pipeline: TAGP) ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ดำเนินการภายใต้โครงการเชื่อมโยงท่อส่งก๊าซธรรมชาติอาเซียน ได้แก่ การก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติเพื่อเชื่อมต่อการส่งก๊าซธรรมชาติข้ามพรมแดน จำนวน ๑๓ แห่ง มีความยาวจำนวน ๓,๖๓๑ กิโลเมตร สถานีรับ-จ่ายก๊าซธรรมชาติเหลว ๙ แห่ง รวมจำนวนที่สามารถผลิตได้ ๓๘.๗๕ ล้านตันต่อปี โครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็กเพื่อรองรับการซื้อขายก๊าซธรรมชาติเหลว (Small Scale LNG) และการใช้ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) เป็นเชื้อเพลิงในการเดินเรือ รวมถึงมีความร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาในการแบ่งปันองค์ความรู้และยกระดับความสามารถทางเทคนิคแก่คณะมนตรีอาเซียนด้านปิโตรเลียม (ASEAN Council on Petroleum: ASCOPE) อีกด้วย

/(๓) ด้านถ่านหิน...

(๓) ด้านถ่านหินและเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด (Coal and Clean Coal Technology: CCT) ที่ประชุมรับทราบและเห็นชอบให้มีการจัดทำฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านถ่านหินอาเซียน (ASEAN Coal Database and Information System: ACDIS) เพื่อรวบรวมข้อมูลและสถิติที่เกี่ยวข้องกับถ่านหินเป็นประจำทุกปี เช่น การสำรวจ ส่งออก นำเข้า การผลิต อุปสงค์ อุปทาน เป็นต้น รวมทั้งให้มีการดำเนินการเพื่อริเริ่มการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศแห่งอาเซียนด้านเทคโนโลยีถ่านหินสะอาด (ASEAN Coal Centre of Excellence) และการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับพลังงานถ่านหินในด้านต่าง ๆ ต่อไป

(๔) ด้านประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency and Conservation: EE&C) ปัจจุบันอาเซียนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในการลดความเข้มการใช้พลังงานลงได้ร้อยละ ๒๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ค.ศ. 2020) โดยที่ประชุมได้รายงานไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ (ค.ศ. 2018) อาเซียนสามารถลดความเข้มการใช้พลังงานได้ร้อยละ ๒๑ ดังนั้น เพื่อให้เป้าหมายมีความท้าทายมากยิ่งขึ้น ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการกำหนดเพิ่มเป้าหมายการลดความเข้มการใช้พลังงานลง (Energy Intensity: EI) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. 2025) จากเดิมร้อยละ ๓๐ เป็นร้อยละ ๓๒ โดยคำนึงถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙ ที่ส่งผลต่อการเติบโตของเศรษฐกิจและการใช้พลังงานในภูมิภาคด้วย นอกจากนี้ ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการสร้างมาตรฐานเดียวกันของระบบเครื่องปรับอากาศ และอุปกรณ์ส่องสว่างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในเครื่องใช้ไฟฟ้าในตลาดอาเซียนและส่งเสริมให้อาเซียนได้ซื้อขายและใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการประหยัดพลังงานและส่งผลต่อเป้าหมายการลดความเข้มการใช้พลังงานลงให้ได้ตามที่กำหนดต่อไป

(๕) ด้านพลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy: RE) ปัจจุบันอาเซียนสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการใช้พลังงานหมุนเวียนได้ร้อยละ ๑๓.๙ และการเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนในระบบกำลังการผลิตติดตั้งไฟฟ้าที่ร้อยละ ๒๖.๘ ดังนั้น เพื่อให้มีความท้าทายมากขึ้น ที่ประชุมจึงเห็นชอบให้มีการเพิ่มปริมาณสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนในภูมิภาคให้ได้ร้อยละ ๒๓ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. 2025) และเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนในกำลังการผลิตติดตั้ง (Installed Capacity) ในระบบสายส่งไฟฟ้าให้ได้ร้อยละ ๓๕ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. 2025) ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ส่งเสริมการศึกษาผลกระทบและแนวทางในการนำไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเข้าสู่ระบบโครงข่ายไฟฟ้าอาเซียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาและเพิ่มปริมาณการใช้พลังงานหมุนเวียนในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานลมและพลังงานแสงอาทิตย์หรือพลังงานทดแทนอื่น ๆ

(๖) ด้านนโยบายและแผนพลังงานของภูมิภาค (Regional Energy Policy and Planning: REPP) ที่ประชุมรับทราบเกี่ยวกับสรุปรายงานฉบับสมบูรณ์ของแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียนระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ (ค.ศ. 2016-2020) ที่ผ่านมา ซึ่งในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานครั้งที่ ๓๘ นี้ ที่ประชุมเห็นชอบแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียน ระยะที่ ๒ (๒๕๖๔-๒๕๖๘) ซึ่งได้จัดทำเสร็จสิ้นสมบูรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วภายใต้แนวคิดหลัก คือ การเสริมสร้างความเชื่อมโยงพลังงานและการบูรณาการตลาดในอาเซียนเพื่อความสำเร็จทางความมั่นคงด้านพลังงาน การเข้าถึงได้ สามารถซื้อหาได้และมีความยั่งยืนสำหรับทุกคน “Enhancing Energy Connectivity and Market Integration in ASEAN to Achieve Energy Security, Accessibility, Affordability and Sustainability for All” และรับทราบผลการศึกษาแนวโน้มด้านพลังงานของอาเซียน ฉบับที่ ๖ (AEO 6th) ซึ่งเป็นการศึกษาแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาด้านพลังงานในอนาคตพร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านพลังงานที่ยั่งยืนของภูมิภาค และการวิเคราะห์ผลกระทบของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่มีต่อภาคพลังงาน

(๗) ด้านพลังงานนิวเคลียร์เพื่อประชาชน (Civilian Nuclear Energy: CNE)

ที่ประชุมรับทราบถึงการดำเนินงานภายใต้เครือข่ายความร่วมมือด้านพลังงานนิวเคลียร์ โดยมุ่งเน้นการสร้างขีดความสามารถของบุคลากรประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านนโยบาย เทคโนโลยี และกฎระเบียบเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ รวมทั้งความร่วมมือในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนและการเสริมสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับทราบการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือการกำกับกิจการพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Regulators' Network: AERN) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนความร่วมมือการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (APG) และการเชื่อมโยงท่อก๊าซอาเซียน (TAGP) รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในด้านการกำกับกิจการพลังงานของอาเซียนให้เป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ ด้วย โดยมีสาระสำคัญ คือ การเพิ่มความร่วมมือในการพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืน การขยายการซื้อขายไฟฟ้าแบบพหุภาคีในภูมิภาค การสนับสนุนการดำเนินการโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ (LTMS-PIP) การเพิ่มบทบาทการใช้ก๊าซธรรมชาติ การส่งเสริมการใช้พลังงานถ่านหินสะอาด การตั้งเป้าหมายลดความเข้มของการใช้พลังงานลงให้ได้ร้อยละ ๓๒ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ การตั้งเป้าหมายเพิ่มการใช้พลังงานหมุนเวียนให้ได้ร้อยละ ๒๓ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ การร่วมมือพัฒนาภาคพลังงานภายหลังการได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ และการร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรระหว่างประเทศในด้านพลังงาน รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔.๒ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานบวกสาม ครั้งที่ ๑๗ (The 17th ASEAN+3 (China, Japan, and Korea) Ministers on Energy Meeting: The 17th AMEM+3) ที่ประชุมประกอบไปด้วย ประเทศสมาชิกอาเซียน ๑๐ ประเทศ กับประเทศคู่เจรจา ๓ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น โดยที่ประชุมมุ่งเน้นความร่วมมือด้านความมั่นคงทางพลังงาน ตลาดน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ พลังงานหมุนเวียน ประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานสะอาด โดยการแบ่งปันข้อมูลด้านนโยบาย กฎระเบียบ ประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีใหม่เกี่ยวกับพลังงานผ่านโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เพื่อร่วมผลักดันอาเซียนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านพลังงานอาเซียน ระยะที่ ๒ (ASEAN Plan of Action on Energy Cooperation: APAEC Phase II) ต่อไป

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานบวกสาม ครั้งที่ ๑๗ ด้วย โดยมีสาระสำคัญ คือ ประเทศสมาชิกบวกสาม มีความมุ่งมั่นร่วมกันกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะดำเนินมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในภาคพลังงานให้มีความยั่งยืน โดยการเสริมสร้างนวัตกรรมและความเข้มแข็งของความร่วมมือในการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน รวมถึงการเปลี่ยนผ่านและความยืดหยุ่นด้านพลังงาน ทั้งนี้ ประเทศสมาชิกบวกสามยินดีสนับสนุนและพัฒนาภาคพลังงานควบคู่ไปกับแผนปฏิบัติการความร่วมมืออาเซียนด้านพลังงาน ระยะที่ ๒ ต่อไป รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔.๓ การประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๔ (The 14th East Asia Summit Energy Ministers Meeting: the 14th EAS EMM) ที่ประชุมประกอบด้วยประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศ และประเทศคู่เจรจาอีก ๘ ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น สาธารณรัฐอินเดีย นิวซีแลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และสหพันธรัฐรัสเซีย โดยที่ประชุมรับทราบ

ความคืบหน้าของการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือภายใต้สาขาการดำเนินการ (EAS Energy Cooperation Task Force Work Streams: ECTF Work Streams) ทั้ง ๓ สาขา ว่าด้วยเรื่อง ๑) ประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงาน ๒) การเพิ่มเชื้อเพลิงชีวภาพในภาคขนส่งและวัตถุประสงค์อื่น ๆ ๓) การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทางเลือก และการหาวิธีถึงผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อด้านพลังงานในกลุ่มประเทศอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือในการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการความร่วมมืออาเซียนด้านพลังงาน (APAEC) นอกจากนี้ ประเทศคู่เจรจายังได้เสนอข้อริเริ่มด้านเทคโนโลยีพลังงานที่สำคัญแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน อาทิ การกักเก็บพลังงาน พลังงานใหม่เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม พลังงานไฮโดรเจน การส่งเสริมการใช้ก๊าซธรรมชาติในภูมิภาค และเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และกักเก็บคาร์บอน (Carbon Capture, Utilisation and Storage: CCUS) เป็นต้น

ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีได้รับรองถ้อยแถลงร่วมของการประชุมรัฐมนตรีพลังงานแห่งเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑๔ ด้วย โดยมีสาระสำคัญ คือ ประเทศสมาชิกจะเสริมสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมมากขึ้นในภูมิภาคโดยการร่วมมือกันฟื้นฟูภาคพลังงานภายหลังจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ความร่วมมือในการพัฒนาพลังงานที่ยั่งยืน การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางพลังงานเพื่อส่งเสริมการเป็นสังคมแห่งการลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Low Carbon Society) ทั้งนี้ ประเทศคู่เจรจาทั้ง ๘ ประเทศ ยินดีให้การสนับสนุนและพัฒนาภาคพลังงานควบคู่ไปกับแผนปฏิบัติการความร่วมมืออาเซียนด้านพลังงาน ระยะที่ ๒ ต่อไป **รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓**

๔.๔ การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖ (The 6th Dialogue between the ASEAN Ministers on Energy Meeting and the International Energy Agency: the 6th AMEM-IEA Dialogue) รัฐมนตรีพลังงานอาเซียนได้มีการหารือกับทบวงการพลังงานระหว่างประเทศ (International Energy Agency: IEA) ในเรื่องการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานจากการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลไปสู่เชื้อเพลิงพลังงานสะอาด ผ่านกรอบความร่วมมือและการสนับสนุนให้อาเซียนสามารถรับมือกับความท้าทายด้านพลังงานได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น การศึกษาการซื้อขายไฟฟ้าพหุภาคี (Multilateral Power Trade: MPT) การส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency) การวิเคราะห์เกี่ยวกับการลงทุนภาคพลังงานในอาเซียนโดยเฉพาะด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการดำเนินกิจกรรมภายใต้กรอบดำเนินงานความร่วมมือ ASEAN-IEA ระยะ ๓ ปี โดยมีการกำหนดกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนแผนปฏิบัติการด้านพลังงานอาเซียน ระยะที่ ๒ (APAEC Phase II) ต่อไป ทั้งนี้ ทบวงการพลังงานระหว่างประเทศยินดีให้การสนับสนุนอาเซียนอย่างต่อเนื่องเพื่อบรรลุเป้าหมายด้านพลังงานของภูมิภาค เช่น เป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเป็นร้อยละ ๒๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. 2025) และความมุ่งมั่นในการสนับสนุนประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายด้านพลังงาน เป็นต้น

๔.๕ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงานกับทบวงการพลังงานหมุนเวียนระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๔ (The 4th Dialogue between the ASEAN Ministers on Energy Meeting and the International Renewable Energy Agency: the ๔th AMEM-IRENA Dialogue) ที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับแนวโน้ม ภาพอนาคต และความท้าทายในยุคเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานไปสู่ยุคพลังงานสะอาดของโลก ซึ่งเทคโนโลยีในการผลิตพลังงานสะอาดในปัจจุบันนั้นเกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้พลังงานสะอาดมีราคาถูกลงและมีลักษณะเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยมีการใช้พลังงานหมุนเวียน ในสัดส่วนที่มากกว่าพลังงานสิ้นเปลือง (Non-renewable) อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ IRENA ได้นำเสนอทิศทางของแผนปฏิบัติการและความก้าวหน้าในการปฏิบัติการภายใต้บันทึกความเข้าใจ ASEAN-IRENA...

IRENA ซึ่งจะช่วยรองรับความท้าทายของยุคเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานอาเซียนให้ไปสู่เป้าหมายการใช้พลังงานหมุนเวียนในสัดส่วนร้อยละ ๒๓ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ และมีการนำเสนอแผนสนับสนุนประเทศสมาชิกอาเซียนในการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน แผนการจัดกิจกรรมระดับภูมิภาคเพื่อสร้างความมีส่วนร่วมในภูมิภาค และแผนการสนับสนุนการลงทุน เพื่อให้ผู้ประกอบการด้านพลังงานได้นำไปใช้ประโยชน์ และจัดทำแผนงานรายประเทศให้กับประเทศในกลุ่มอาเซียน ทั้งนี้ IRENA ยังได้ดำเนินกิจกรรมร่วมกับอาเซียนเพื่อส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

๔.๖ การหารือทวิภาคีและพหุภาคีอื่น ๆ

ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมหารือทวิภาคีและพหุภาคีอื่น ๆ ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ ดังนี้

๔.๖.๑ การประชุมระดับรัฐมนตรีพลังงานของโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป. ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ (Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Ministerial Meeting on LTMS-PIP) จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ผ่านระบบการประชุมแบบออนไลน์ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและบ่อแร่ สปป. ลาวเป็นประธานการประชุมของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติของมาเลเซีย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมของสิงคโปร์ บรรดาระดับรัฐมนตรีพลังงานทั้ง ๔ ประเทศ ได้ร่วมกล่าวยินดีกับความก้าวหน้าในการร่วมดำเนินการขยายการซื้อขายไฟฟ้าภายใต้โครงการ LTMS-PIP ไปยังประเทศสิงคโปร์ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานภายใต้โครงการ LTMS-PIP ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖ (ค.ศ. 2022-2023) และเห็นชอบให้มีการตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงทางเทคนิคและการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนต่อไป

นอกจากนี้ รัฐมนตรีทั้ง ๔ ประเทศ ได้ให้การรับรองถ้อยแถลงร่วมโครงการบูรณาการด้านไฟฟ้าระหว่าง สปป. ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ (Joint Statement of the Lao PDR-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project: LTMS-PIP) ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ การยืนยันความมุ่งมั่นของ ๔ ประเทศในการสร้างความก้าวหน้าการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนแบบพหุภาคีในภูมิภาคอาเซียน ระหว่าง สปป.ลาว ไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ การสำรวจความเป็นไปได้ทางเทคนิค การค้าเชิงพาณิชย์ และความเป็นไปได้ของการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนสูงสุดที่ ๑๐๐ เมกะวัตต์จาก สปป. ลาว ไปยังสิงคโปร์ ผ่านไทยและมาเลเซีย โดยใช้สายส่งไฟฟ้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ (ค.ศ. 2022-2023) โดยได้รับการสนับสนุนจากบรรดาระดับรัฐมนตรีด้านพลังงาน ๔ ประเทศ เพื่อดำเนินโครงการ LTMS-PIP เพื่อเพิ่มพูนความพยายามที่มีอยู่อย่างเต็มที่ในการพัฒนาโครงการโครงข่ายสายส่งไฟฟ้าอาเซียน (ASEAN Power Grid: APG) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ให้เป็นจริง อันนำไปสู่การเสริมสร้างโอกาสสำหรับการค้าพลังงานไฟฟ้าพหุภาคีในภูมิภาค รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔.๖.๒ การประชุมหารือทวิภาคีกับประเทศเมียนมา จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ได้หารือทวิภาคีกับนายอู วิน ไคน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงไฟฟ้าและพลังงาน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในประเด็นความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้าระหว่างสองประเทศผ่านระบบออนไลน์ โดยฝ่ายไทยได้นำเสนอแนวทางสนับสนุนการพัฒนาด้านไฟฟ้าในเมียนมาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานไฟฟ้าให้กับทั้งสองประเทศ และเพื่อเป็นการสร้างตลาดการซื้อขายไฟฟ้าข้ามพรมแดนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถส่งเสริมนโยบายของไทยในการเป็นศูนย์กลางการซื้อขายไฟฟ้าในภูมิภาคอาเซียนในอนาคต ได้แก่ โครงการเชื่อมโยงจุดซื้อขายไฟฟ้าแม่สอด-เมียวดีซึ่งไทยยินดีเสนอขายไฟฟ้าให้เมียนมาเริ่มต้นที่ปริมาณ ๘๐ เมกะวัตต์พร้อมกับ

/สนับสนุนการ...

สนับสนุนการขยายหรือปรับปรุงสายส่งในเมียนมาตามความจำเป็นและเหมาะสม โครงการลงทุนปรับปรุงระบบจำหน่ายไฟฟ้าในกรุงย่างกุ้ง การเสนอขอให้เมียนมาพิจารณาการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ความร่วมมือด้านพลังงานและด้านไฟฟ้าระหว่างไทย-เมียนมาฉบับใหม่เพื่อทดแทนฉบับเดิมที่หมดอายุไป รวมถึง แสวงหาโอกาสในการซื้อขายไฟฟ้าพหุภาคีระหว่าง สปป.ลาว-ไทย-เมียนมา ในอนาคต ทั้งนี้ ในเบื้องต้น ฝ่ายเมียนมาได้มีท่าทีตอบรับเชิงบวกและขอพิจารณาข้อเสนอของประเทศไทยรวมทั้งขอหารือในระดับปฏิบัติ ในรายละเอียด ซึ่งกระทรวงพลังงานจะดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนวทางสนับสนุนการพัฒนาด้านไฟฟ้าในเมียนมาเพื่อใช้หารือกับฝ่ายเมียนมาอย่างเร่งด่วนต่อไป นอกจากนี้ ฝ่ายเมียนมายังได้หยิบยกประเด็นที่ฝ่ายเมียนมาได้เคยยื่นข้อเสนอให้กับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ให้พิจารณาลงทุนในธุรกิจโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงก๊าซ ซึ่งฝ่ายเมียนมาขอติดตามความคืบหน้าผลการพิจารณาของฝ่ายไทยในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งได้มีข้อเสนอเชิญชวนให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พิจารณาลงทุนในแหล่งปิโตรเลียม A6 ในประเทศเมียนมาอีกด้วย ซึ่งฝ่ายไทยรับประเด็นดังกล่าวมาเพื่อติดตามและจะแจ้งความคืบหน้าให้กับฝ่ายเมียนมาในโอกาสต่อไป

๔.๗ การประชุมภาคธุรกิจพลังงานอาเซียน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (ASEAN Energy Business Forum 2020: AEBF)

การประชุมดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในรูปแบบออนไลน์ โดยมีหน่วยงานด้านพลังงานทั้งภาครัฐและเอกชนจากประเทศและองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากทั่วโลกเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการค้าการลงทุนด้านพลังงานในภูมิภาคอาเซียนในอนาคต นอกจากนี้ ที่ประชุมได้มีการประกาศรางวัลพลังงานอาเซียน (ASEAN Energy Awards) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีควบคู่กับการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียนด้านพลังงาน เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนและส่งเสริมประสิทธิภาพและการอนุรักษ์พลังงานให้กับกลุ่มผู้ประกอบการของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ในปี ๒๕๖๓ ประเทศไทยมีผู้รับรางวัลทั้งสิ้น ๒๘ รางวัล โดยแบ่งออกเป็นรางวัลประเภทต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) ประเภทการบริหารจัดการพลังงานในอาคารและโรงงาน จำนวน ๓ รางวัล
- (๒) ประเภทอาคารอนุรักษ์พลังงาน จำนวน ๕ รางวัล
- (๓) ประเภทอาคารสีเขียว จำนวน ๖ รางวัล
- (๔) ประเภทโครงการพลังงานหมุนเวียน จำนวน ๑๑ รางวัล
- (๕) รางวัลประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นด้านพลังงานในอาเซียน ประจำปี

๒๕๖๒ ซึ่งบุคลากรจากประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในเวทีพลังงานของภูมิภาคอาเซียนในช่วงที่ผ่านมาได้รับรางวัลจำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ ๑) นายยงยุทธ จันทโรทัย อดีตอธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ๒) นายพัฒนา แสงศรีโรจน์ อดีตรองผู้ว่าการฝ่ายยุทธศาสตร์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และ ๓) นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)

๔.๘ บทบาทของไทยและประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการประชุม

ประเทศไทยได้แสดงบทบาทในเวทีดังกล่าวโดยได้แสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับสถานการณ์พลังงานในปัจจุบันให้ที่ประชุมทราบว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ (COVID-19) ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้น อาเซียนจึงต้องร่วมมือกันโดยการคำนึงถึงสำคัญในด้านการจัดหาพลังงานให้เพียงพอต่อความต้องการ การมีเสถียรภาพ มีราคาที่สามารถซื้อได้และยั่งยืน และสามารถก้าวข้ามสถานการณ์ดังกล่าวไปได้ด้วยกัน โดยประเทศไทยมีการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานรากจากพลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะพลังงานชีวมวล ก๊าซชีวภาพ โครงการนำร่องปริมาณรับซื้อเบื้องต้น

๑๕๐ เมกะวัตต์ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานและศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่น รวมทั้งช่วยสร้างงานสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ อาเซียนยังต้องร่วมมือกันในการพัฒนาพลังงานสะอาด โดยการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงการทำให้อาเซียนไปสู่ระบบพลังงานคาร์บอนต่ำ โดยประเทศไทยได้นำเสนอนโยบายและการพัฒนาพลังงานของไทยให้ที่ประชุมทราบว่าประเทศไทยมีความยินดีที่จะส่งเสริมการซื้อขายพลังงานไฟฟ้าแบบพหุภาคีในอาเซียนโดยเฉพาะโครงการ LTMS เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงทางพลังงานในภูมิภาคและสนับสนุนความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการความร่วมมือพลังงานอาเซียนในมิติสาขาความร่วมมือต่าง ๆ อาทิ ด้านการพัฒนาพลังงานทดแทนโดยการส่งเสริมการใช้พลังงานเชื้อเพลิงชีวภาพ การพัฒนาประสิทธิภาพพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน การเชื่อมโยงทางพลังงานในภูมิภาคในด้านไฟฟ้าและปิโตรเลียม การส่งเสริมการค้ากับกิจการพลังงานที่ดี เป็นต้น ทั้งนี้ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการประชุม คือ การได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเสริมสร้างความร่วมมือด้านพลังงานในภูมิภาคกับประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ อันนำไปสู่การเป็นแนวทางสำหรับไทยในการพัฒนาภาคพลังงานของไทยต่อไป

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพลังงานขอเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ ๓๘ และการประชุมอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามข้อ ๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

กองการต่างประเทศ

โทร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๕๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๐ ๖๔๕๘

E-mail onvara.energy@gmail.com